

De tertio precepto

nisi contiguū motū quasi molētis rote.
Et dixit puer suo. Glade t' vide qd sit
in molēdino: puer iuit: t redij horroē p
cussus. Lui dicēs. Quid est tibi? Et il
letant? horror inuasit me in ostio molen
dine ut cōpelleret me redire. Et ille Et
si diabol⁹ ibi sit: ego ibo t videbo. Inie
cta toga scapulis venit ad molendinum
Erat enim nudus: ostium aperuit t in
trospexit: et vidit duos equos nigeri
mos: t viꝫ nigrum stantez iuxta equos
negros: qui dicebat ad rusticum. festia:
t ascende equuz istū qui ppter te addu
ctus est. Ille expauit. At ille. Quid tar
das. ppter vestem tuam tveni. Erat em
vesti eius crux affixa. Ille desperat⁹ ex
virtute eoz diabolice reiecta veste equū
ascendit t vir ascendit alterū equū t sta
tim deductus est ad diuersa loca pena
rum ubi ille miservidit p̄ent m̄em tor
queri ppter res iniustas quas possidente
t sibi hereditario iure reliquerūt. Insu
per t alios qz plurimos ibi vidit. qz co
gnouit. t vidit ibi quendam militez insi
dētem vacce furenti auerso corpore ita ve
dorsum haberet ad cornua vacce qz huic
illucqz discurrebat: ac crebris ietib⁹ dor
sum militis cruciabat. Et cum quereret
rusticus: quare illam penam sustineret?
Respondit vaccam istam rapui sine mi
scōia cuidam vidue: et ideo oportet me
hanc penam sine misericordia ab ea tol
lerare. Ostensa est ei ibi sedes ignea t di
ctum est ei: modo reuertere ad domū tu
am: t post tres dies reuertere ad locuz
istum t mercedem accipies in ista sede.
Hox de manē reductus semiuiuus et
inuentus est in molendino abyxoē t fa
milia. Et conuocatis cognatis t amicis
suis dixit omnia que ei acciderant t que
viderat quasi sub desperatione. Goca
tus est sacerdos qz cū amonēt eū ad con
tritionem t confessionem. Respondit.
Quid plūnt verba ista: non possum cō
teri: superfluum video confiteri. t video
qd i me dispositū sit necessariū esse i ple
ri.

Sicqz miser ille sine sacramento eccl
sie defunctus est.

De tertio precepto

mento ut diem sabbati sanctū
fices. Hoc pceptu refertur ad
spiritus sancti bonitatem sicut se
cundum ad filij veritatem: t primū ad
patris potestatē. Decet em̄ hoīem p̄ef
fectū de uotōis hac die totalit̄ q̄scē do:
ita qz si hō quicqz in oīonib⁹ v̄l etiā bo
nis opibus p̄ totā septimanā neglexit h̄
recupet in ista die. A Cū ad eū
dēcimā hui⁹ preceptū querit quaresabi
bati dies fuerit translata in dominicaz.
Ad quod dicēdum qz hoc conuenit ras
tioni. Primo ob memoriam bñficij do
nice incarnationis. Quia sicut die do
minica mundus fuit creatus: sic eodem
die fuit p̄ mysterium incarnationis re
creatus. Et hoc beneficium dignissime
in memoria iugiter est habendum. quia
p̄ hoc d̄s summā charitatē exhibuit. dī
cente apostolo. Prop̄ nimiā charitatē
qua dilexit nos d̄s filiū suum misit. Ex
maxima em̄ charitate p̄cessit qz hō et
nū fierit nasci homovoluit: vt nos dei
ficaret t vt hoīem abiectū ineffabilē ex
altaret. t vt hoīem mēdicū thesauro dī
uinitatis locupletaret. Und Aug⁹ sup
canonicā primā Johis. Amanit te do
min⁹ t fecisse ppter te hoīez. d̄s subiec se t
exaltavit te: i clinauit se t suscepit te. Exi
nauit se maiestate: t implevit te diuī
nitate. descendit v̄sqz ad te: vt tu descen
deres v̄sqz ad eum. C Sedo ppter memo
riā beneficij resurrectionis que fuit dñi
ca die facta: t qz est causa et exemplar no
strae resurrectionis. Nam illa die contu
lit nobis tria bona. C Primo: qz mortē
nostram destruxit t eam in seipso occiso
occidit. Nam scđm Augustinū Dignū
erat ut quia diabolus xp̄m innocentē p̄
emit potestatē gderet in eos quos sua

precepto

calliditate deuictos tenebat. Scđo: qz naturā hūanā veste imortalitat̄ iduit cū imortalz ipassibil resurserit. Tertio qz timore mortis abstulit qn p suam resurrectionem de eterna beatitudine nos as securauit: cum certum sit q mēbra seq̄ debeatybi caput suum pcessit. Und Gregorius i homelia pascali. Fili⁹ dei factus homo apparuit in carne: mori dignatus est ex voluntate: resurrexit ex po testate: et ostendit exemplo: qd nob⁹ promisit i pmio. Si ergit membra nostri redemptoris sumus: presumamus in nobis q iam gestū constat in capite. Tertio ne videamur iudaizā diem sabbati more iudeorum obseruando. Quia fīm Hosti. In sabbat⁹ maxime operari debemus ne iudaizae videamur. Quarto pp̄t dignitatē diei dñice. B. Sci endū q duodecim dignitates diei dñi ce inueniunt̄ in scriptura. Prima qz illa die celum et terram et angelos deus creavit. Scđa eadē die stetit arca noe post uiluuiū sup montes armenie. Tertia qz eadē die eripuit dñs pp̄lm suu⁹ de egypto i māu forti: et brachio excelso. Quar ta quia eadem die pluebat primi māna decelo in escam filiorum israel. adhuc ipsi existēbū i deserto. Quinta qz eadē die xp̄s nat⁹ ē dñ maria virgine. Sexta eadē die xp̄s baptisatus ē a Joāne Septima eadē die conuertit aquam in vinum in nuptiis: quod fuit initium signorum q fecit i conspectu discipulor̄. Octaua eadē dies faciavit quinq̄ milia hoīm dñ quinq̄ panibus et duob⁹ piscibus. Nonna quia eadē die honorificat⁹ ē domin⁹ cum palmis. Sed die palmarū Decima quia eadē die resurrexit̄ a mortuis. Undecima qz eadē die misit spiritum sanctum apóstolis. Duodecima qz eadē die erit dies iudicij et plures op̄i nantur. sed tamen certitudinaliter nemo scit nisi solus dñs. Ergo honorifice honore celebrare debemus hanc diez. si non sit eadē in numero; h̄m eadē in spē

intelligere debem⁹ ut p̄z quislibet intuēti. Unde de iure canonico constat diem dñicū inf summas et p̄cipuas festivates contineri. q̄ dicit Exodi. xx. He metovē dīcē sabbati sanctifices: id ē summo studio illam dīcē honoēs: nihil scilicet op̄is corporalē eo faciēdo quod possit i pedire quietē mētis in dō. Pro q̄ sci endum q illud preceptū contingit octo modis transgred i Primo modo manu aliter operando: quod prohibitus est a deo. Und Exodi dicitur. xx. Non fac es i eo omne opus. Ex quo patet q̄ sab batum violat: mortaliter peccat. excusat tamē quis a mortali peccato in quatuor casibus. Primo pp̄t laboris v̄l op̄is modicitatē: puta si labor tā modic⁹ sit q̄ q̄terē mētē ipediē n̄ possit i dō: qz solus ille labor q̄ turbat q̄terē animi et sp̄us libertatē causat mortale p̄ccātū. Scđo ppter laboris necessitatē: q̄ tāta dīcē v̄l clausor op̄is sine rei piculo p̄ueniri v̄l differri nō possit sicut contingit i messib⁹ pp̄t i cursum hostiū. Vl et̄ fīm Buil. Si in cērib⁹ segetibus i agro aut fenosi prat⁹: imineat cēpestas possunt ide remouere. Itē non videtur peccātū mortaliter pincer nec carnifices q̄ p̄parant victualia ut se, quēti die vēdant: si p̄pus non poterāt cōmodē p̄parare aut p̄parata suaē. Et sic contingit i vindemias pp̄t frigus et in cāptura allecum q̄ solum sit tēpore detinato. i talib⁹ em̄ excusat necessitas q̄ legē non habet: ut patet extra de consue. Tertio pp̄t cordis pietatē: quia bene lebet prop̄t deuz ararer et grum paupis seminaē. Vl adducē religiosis lignaz altis miserabilibus glōnis. Quarto ppter publicam utilitatem puta laboraē p̄ p̄te v̄l provia siue ecclesia repanda. Scīc dum tamē q̄ wilhelmus dicit q̄ non credit q̄ diebus dñicis aut maioribus festiuitatibus liceat huiusmodi labores fieri. In minoribus autem festis sicut i fra octauas pascher p̄t̄ ecostes et similib⁹ credo q̄ liceat sequi consuetudinē regio-

De tercio

nis Ad hoc autem quod tales labores licet efficiant oportet quod non sicut vestigia ad ultimam fatigatores, vel propter hoc non dimittatur missa et homini diuina, et quod talia non faciat propter affectos carnalem: et spe remunerationis: sed propter deum et pauperas illorum exigere videat. **C**redo transgreditur hoc preceptum frequentando placita secularia: ut exercendo actum iudiciorum. Est ei iure statutum ut illo die strepidus iudicarius coquiescat. Posset tamen illo die ut deus wilhelmus in gloriam pro pace traetari vel pro pace firmanda iuramentum licite postari. Item quoniam causa esset debilitum vel miserabilitatem personarum ita quod alio die non posset expediri: tunc quoniam licet posset fieri. Et nota quod isti multi reprehensibles sunt qui classificationes suas in loco sacro. scilicet in cimiterio vel ambitu expediunt. et hoc patet ex eo. quia summa et hosti. cimiterium gaudet eadem in unitate quam habet ecclesia. ergo sicut illicitum esset in ecclesia talia placita et tales lociones exercere. sic in cimiterio illicitum est talia fieri. **D**icitur tertio mercantibus intendendo. Unde queritur quid de eundem ad mercata que fiunt in festis. Respondeo summa wilhelmi. Si quis hoc faciat non consuetudinare: sed pro sua necessitate ante audiuimus diuina: non credo quod peccet mortaliter. Secus si prout eiusdem lucrati cupiditate: et maxime se abstrahendo a diuis. Aut etiam si homini mercata prohibita sunt a platz ilius loci seu forsan excommunicata. Heretata tamen que ex quadam necessitate sunt de virtutibus et necessariis ad dicem aliquam: non credo illicita esse: dum tamen propter hanc se non subtrahant ad diuino officio. Neque hanc non attendunt isti institutores qui in dedicationibus vel in aliis festiuitatibus summo mane suavenalia expolunt: et totum diuinum officium negligunt. nec illa die missa vel summa audiunt. et in hanc grauitate delinquunt: in signum huius in tempore pasche prohibetur communio omnibus talibus qui mercatas sua diebus festiuitis exercentes: et co-

munionem non prohibetur nisi per peccato mortali. **E** Quarti que vecturam in diebus dominicis exercent. Ad intelligentiam homini continetur. quod debet dñis vecturam bladornem assert in diebus festiuitis. Respondeo summa Guil. non excusant nisi aliquod necessitas ad hoc eos copellat. et ideo tales dominus qui eis dant occasionem vel iubent eos talibus diebus exercere vecturam: participes sunt illos peccatores. **S**ive vectores mercium et alimento aut personae ad loca remota (cum alias non possint graui in modo) credo excusari. Et si le deviatoribus et cursoribus tamen bonum est talibus ut antea missam audiatur maxime in diebus festiuitis. Neque isti rustici non attendunt quoniam quoniam ad quartuor vel ad quoniam missam vel somme isto die audiunt: et creditur se celebrarer eis hoc clericere. quod tamen est falsum. **Q**uinti sunt mechanici sicut ferratores equorum: ministratores hominum: curifices: et sic de aliis de quibus deus Guil. Si in festis hanc faciunt: prius paliter propter necessitatem eorum quibus servunt credo quod possint excusari. **S**exti qui faciunt certa in diebus festiuitis: queritur utrum peccent mortaliter. Respondeo non credo tales esse excusabiles propter periculum quod de facili potest contingi ex abuso hominis. quod sunt exortamenta vanitatis et lascivie: violatur aut obseruantia diei sacre in operando talia certa. Posset tamen esse labor tam modicus: et sine precio: nec ad lascivias intentionem: sed moderatam recreatioem quod non esset peccatum aut saltus non mortale et hec sententia est Guil. **F** Septimi qui in vigiliis festiuitatum et sabbatis nocte nimis diu laborant. Unde queritur quando debeamus festum incipere. Respondeo quantum ad feratioem a vespera in vesperam. Et intelligevesperam: id est sero: cum festorum initium et finis iuxta eorum qualitatem et regionum con-

precepto

suetudines seruari debeant. et sic magni
tudo ipsoꝝ exigit þus inciperet tardius
terminari. extra eo. quoniam. Ergo hic
repreheditur error quorundam hominum sim-
plicum: qui non reputant peccatum
esse sabbatis diebus de nocte diu labo-
rare et secunda feria de manu laborare pec-
catum reputant: quod tamē non est ve-
rum. ¶ **S**ciendū tamen qd illi
qui laborant in diebus festiuis et non cu-
rant p̄ceptum dei et ecclesie tales triplici-
ter puniuntur quandoq; a deo Primo
in temporalibus: quia tales ex hoc nō
ditantur: quia quicquid lucrat in tem-
poralibus: hoc perdunt in spūalibꝫ que
sunt bona anime. Insup quandoq; in/
fortunum ex permissione diuina habe-
bunt in temporalibꝫ. scz q captiuantur
vel a raptoribus spoliant: vel equi eo/
rum leduntur vel moriuntur: vel dom⁹
eorum signe comburuntur: vel talia infor-
tunia talibus accidunt q sic depauper-
rantur. Secundo puniuntur in corpo/
re. vt scz quādo tales infirmanꝫ ꝑ men/
sem: vel quādoq; cadunt et frangunt cru/
rayl brachia: et sic d alii: et tūc oportet
eos festiuare cū merito deberet labora/
re: qz antea laborauerūt cū festiuare de/
buerūt. qz fm Salomonem. Per q hō
peccat: ꝑ hec et puniet. Tertio puniunt
in aia qd maximū est: qz qtiens festū sol/
uunt: totiens mortalit peccat et aiaꝫ ꝑ/
priā occidūt. Exodi. xxxi. Qui pollue/
rit sabbatū: morte moriat. Sz q festiuat
in illis: ds pspere successit. Et aliis nul/
lum puerum habuit sed solam mulierē
et quotidianē laborauit tam in diebus fe/
stiuis qz etiam in sacris noctibus et raro
missam audiuit: et tamen semper in pau/
pertate vixit: qui quesivit semel ab alio
sutorē ynde sibi ista bona puenirent q

cum filiis et uxore semper satis haberet
ipse plus laboraret et sp̄ egeret. Qui rū/
dit. Eras ibis mecum et ego tibi ostendā
vbi talia reperiā. Donec factō duxit eū
secū ad ecclesiā. et finita missa dixit ei: va/
das modo ad labore tuū. Sequēti ve/
ro die iterū de mane venit ad domū ei
et duxit eū iterū secū ad ecclesiā. et finita
missa iussit eū redire ad domū et labora/
re artificiū suū. Tertia die de mane ve/
nit iterū ad domū eius volēsq; eū duce/
re secum ad ecclesiā. Tūc ille dixit. Ha/
rissime si vellē ire ad eccīaz ego ꝑ me bū
scarem viā. ego desiderabam a te vt me
duceres ad locū vbi tu thezaurū inueni-
sti. Tūc ille dixit. Aliū locū non habeo
vbi thezaurū corporis et premū vite et ne
reqro nisi ecclesiā. Nōne audiūisti dictū
xpi in euāgelio. Primū querite regnū
dei et hec omnia adiūcent vobis. s. q ad
necessitatē corporis et anime pertinet. Tūc
ille p̄punctus et amodo xpo fact⁹ deuo/
tus: postmodū missam libēter audiuit.
et tūc sibi pspere in omnibꝫ successit: sic
tu fac similiter et erit tibi gloria eterna.
¶ **S**ciendū q qui violant festiuitatem
dici dominice peccant in patrē et filium
et sp̄itū sanctū. In patrē: cuius poten/
tia mundū creavit. In filiū: cuius sapiē/
tia mundū redemit. In sp̄itū sanctū qui ta/
li die in mundū missus est. et ꝑ cōsequē/
tales ingrati sunt suo creatori: redēpto/
ri et solatori. Ergo tales trāsgressores
grauiiter a deo puniuntur. Unū legiſ Nu/
meri. xv. Factū est cū essent filii israel in
solitudine et inuenissent hominē colligē/
tem ligna in dies sabbati: obtulerūt eum
moysi et aaron et vniuerse multitudini.
Qui recluserūt eum in carcere nesciētes
qd sup eo facerēt. Dixitq; dñs ad moy/
sen: morte moriat hō iste: obruat eū la/
pidibꝫ oīs turba extra castra. Et edux/
issent eum foras obruerūt eū lapidibꝫ et
mortu⁹ est sicut p̄cepérat dñs. ¶ **H**
Octauī qui in diebus festiuis peccat.
¶ tra quos dī Exo. xx. Demēto ut diē

L S

De tertio

sabbatis sanctifices. i. summo studio illā honores p̄cipue mortalia peccā causas nihil ē eo opando facinoris v̄l cōmittendo. Et m̄lt̄o mai⁹ ē pccm cōmittere i ta liscō die q̄ i alio. Unū narrat Gregorii. dialo. q̄ qdā legitima a suo viro i sabato d nocte cognita cū dñica die se p̄ cessioni p̄iū geret: a diabolo arripiebat & multū vexabat ab eo. Et si h̄ sit i legitti mis psonis: qnta pena & cubitus illegiti m̄ plectēd̄ erit. Et notādū q̄ isti s̄t valde fatuiz pueri q̄ in tpe sc̄tō non sc̄tēvo lunt vivere. q̄ sicut loco sc̄tō inferēd̄ est honor: sicut tpi sc̄tō. Unū si q̄s in oīb festis araret & foderet: ip̄evalde malus rei putaref. Quō ḡ non multo amplius peccant q̄ dieb dñicis fornicant. Lici⁹ em̄ posset cedi q̄ aliq̄s in oīb festiuita tibi araret v̄l foderet q̄ & semel i die dominico fornicaret. Si cēdū tñ q̄ duo st̄s pccā q̄ maxime frequētan̄ dieb dñicis & festiuis. sc̄ ebrietas & chorea.

De chorea. 3

Horea est valde graue peccatū: quod patet primo ex vindicta: vt habetur Exo. xxxi. c. vbi legif: q̄ cum descendisset moyses de monte synai & appropinquasset ad castra filiorum israel. vidit vitulum & choreas: iratusq; valde proiecit tabulas de manu: & cōfregit eas ad radicem montis. Deinde assūptis secum filiis leui interfecit p̄xi. milia hominū. Ex h̄ at q̄ moyses mansuetissimus hominum C qui erant in terra Iudeo iratus fuit: & tantā vindictam sumpsit de hoc q̄ dei honorem viuilo impenderant & choreas duxerāt: sat is p̄t esse manifestū q̄ magnū peccatū sit choreas ducere: ppter quod peccatū deus permisit tantā plagam in populu suū. Item in nouo testamento legitur & habetur Mar. i. 4. q̄ saltatrix amputati fecit caput iohannis baptiste: quem xp̄s p̄ se cōmendabat dicens Matth. xi. Inter natos mulierē nō surrexit marthoanne baptista. In hoc enim p̄te

figuratū est quantā potestatē habituri erū saltatrices ad separandū eos in quibus est grā dei qui p̄ iohannē designātur a capite suo sc̄ xpo. Sc̄dm p̄ qd̄ potest ostēdi q̄ malū est choreas ducere est multitudo peccatorū q̄ committit et que cōmittunt psonē que choreas ducunt q̄ quasi oīa peccā mortalia ibi cōcurrunt. Primo cōmittitur peccatū supbia. quod est initū om̄is peccati. Unū Iisid. de sū: bono. Supbia est initū om̄is peccati & om̄iū criminū. vnū Augustin⁹ in ep̄la. Quem supbum videris: filiū esse diaboli nō dubites. Existo patet cui⁹ filiū sint qui ex supbia choreas ducunt. Item ibi cōmittitur luxuria. quia tales chorizantes plurimorū corda videntū ad luxuriam accendunt. Tēc cōmittit ibi inuidia q̄ quādo aliqui ibi habent meliora ornamenti. vel si vna psona plus honorat q̄ alia: cetere sibi inuidet. Tēc auaricia quia talia ornamenti nō habentes sepe p̄tra dñi affectat. Item cōmittunt ibi iudicia & suspicioes p̄tra dictū christi q̄ dicit Luce. vi. Nolite iudicare ut nō iudicabimini. Tertio q̄ ducunt choreas faciunt quodāmodo p̄tra om̄ia sacramēta ecclēsie. Primo p̄tra baptismū. q̄ frangunt pactū quod inierāt cū xp̄o in baptismo qn̄ patrīnus eoz dixit. abrenitio diabolo & om̄ib; pompis eius. Dom p̄ em̄ siue p̄cessione diaboli intrat cum choream intrat. Unū patrīni eoz p̄nt timere de p̄fessione eoz si illi rei inueniantur apud dñi: si nō admonuerūt eos diligēter ne choreas intrarent. Processio diaboli est chorea. Signū aut̄ hui⁹ est hoc q̄ tendit ad sinistrā. Unū legif Proverbioz. iii. Elias que a dextris st̄s nō uit dominus. puerse em̄ sunt a sinistris. Item faciunt cōtra sacramētū p̄firmationis in quo in fronte signū crucis suscepit tanq̄ empti passione xp̄i. In choreis vero signo christi abiecto signū dabolii p̄ eo in capite ponunt: qd̄ est supbia qd̄ nō p̄fieri absq; magna contumelia

precepto

christi. Tertio faciunt alia sacramentum penitentie per quam deo reconciliati erant in quod dragesima dominum pacem illam frangunt et in exercitu diaboli vadunt. Quarto faciunt contra sacramentum matrimonij. quod sepius quis occupiscit uxorem alterius. Et sicut conuerso mulieres occupiscunt maritos aliam mulierum. quod est contra preceptum nonum ubi dicitur. Non occupisces uxorem proximi tui. Quartum est quod nullo sancto vel sancte deferrunt honorum qui choreas ducunt immo omnibus contumeliam faciunt. Sicut enim contumeliam facit alicui sancto quod peccat in loco ei dedicato: sic quod peccat in tempore ei dedicato. Unde cum in nullo festo timet choreas ducere: nullo scilicet timet contumeliam facere. Ergo nullum habebunt sanctum qui per eis intercedat: quod omnibus sanctis tam beate marie tam apostolis et ceteris sanctis contumeliam et irreuerentiam fecerunt in eorum festivitatibus chorizando. Item cum prohibitus sit labor manualis in diebus dominicis et festivitatibus sanctorum etiam iste labor qui esset ad honores dei et ad utilitatem propriam vel proximi: nunc quid concessus est chorizantibus talis labor quod fit in contumeliam dei et sanctorum et in damnis proximi. Irritum videt esse quod petit requie eternam per ducentibus choreas: quod absque permissione decesserunt cum labore chorizandi in vita sua quieti metis et corporis pellegerunt: qui in diebus festiuis quiescere noluerunt. Ergo eterna inquietudinem et laborem sibi in chorizando acquisierunt. Unus ps. Laborabunt in eternum et vivent adhuc in finem. Unus Hieron. xvi. Seruientis domini alienis supplex presenti: quod non dabunt vobis rehem in futuro. Unus legit in libro de donis. quod damnum bonus et de uotis raptus ab angelo ductus est ad videndum penas malorum quod inter ceteras penas vidit circulum ferreum stipatum acutissimis clavis in quibus chorizabant plures homines utriusque sexus calcando de uno clavo in alium. Et desuper vidit pluere ignem cum sulphure mixtum super quibus regnauit

Respondebat angelus. Tales sunt chorizantes et impudice saltantes: et pedes suos cum calceamentis ad hoc ornantes. ergo modo habebunt istum circuitum cum clavis acutissimis stipatum. Item quod per ornata corpore plures ad malas occupiscentias contauerunt. Ergo modo in dictum prophetam psalmum plueret super peccatores laqueos et ceterum. **K.** Quintum est quod tales chorizantes rursum crucifigunt filium dei quantum in eis est. Ut autem hoc plenius possitis intelligere choream volo vobis declarare et exponere. et ex isto potest intelligi quantum malum sit chorizare. notate ergo diligenter arte bene chorizandi Primo si vultis bene chorizare et recte horrisare et diabolo in hoc multum placere et periculum aie incurrire: tunc debetis primo alte saltare: huius est quod debet per des alte defraueare: huius est glo. vobis dico ut eo profundi ad infernum cadere et saltare possitis. quod secundum Augustinum. libet saltus quod fit in chorea est saltus ad profundum infernum. id quatuor altius in chorea saltantes ritus tanto profundi ad infernum cadentis: Ergo saltate et alte saltate ut in chorea inferni super ignitos carbones possitis etiam saltare et chorizare. Et est magna stultitia sic saltare sicut hircus: vel etiam si videres aiam bestiale. scilicet equum vel vaccum sic saltare tunc dices quod esset aiam satum. Tu es horribilis et assimilas te hircum vel alij aiam irrationali: alia dictum prophetare quod dicit. Non licet fieri sicut equus et mulus quibus non est intellectus. Ergo si non vultis ad infernum profunde cadere habet celum sursum ascendere: fugite choream et caueatis vobis ab ilia. et hoc est meum consilium. quod multus melius est cum deo et omnibus sanctis in celo regnare quam in inferno cum demonibus et danis esse. **L.** Secundum quod fit in chorea est quod brachia late expandunt ut chorea latam faciat. Et ideo secundum glo. ut iesus christus magna irreuerentia possint facere et irruptionem siue etiam contempsum. Et taliter expansione brachiorum faciat expansionem christi in cruce: quod sic fuit tractus et expulsus per oia ossa

Se tertio

sua dinumerare quod potuisset. **U**nus ps. **D**inumerauerunt omnia ossa mea. **I**te omes vene eius in suo sanctissimo corpe fuerunt extense. **U**nus legitur de eo quod expansis brachis et extensis venis penebit in cruce. **E**t isti extensioni et expatio/ni magna contumeliam et irrisione tales chorantes faciunt in hoc quod sic in vana leticia se expadunt: cum christus tamquam tristitia habuit. et in maximo dolore fuit extensus. **I**tem per hoc quod se sicut per modum crucis expadunt: misericordiam dei derident et a se repellunt. quia in signum misericordie christus in cruce manus et brachia expadit: ut paratus esset ad amplexandum nos peccatores misericorditer nos suscipiendo. **Q**uando ergo sic chorantes eius misericordiam derident iusticiam suam et tra se excitant ut eo iustius eos damnent. **I**git si non vultis ex iusticia damnari: nolite eius misericordiam amplius sic deridere. **I**git cauete vobis de chorea. et hec est exposicio scendi membrorum.

Dicitur. **I**te quotiescumque deuoti homines orat et manus suas puras in oratione elefant tortiles deo sacrificium manuum suarum offerunt. **U**nus ps. Eleuatio manuum in meum sacrificium vesperinum. Sic ecouero chorantes quotiescumque manus suas extendunt diabolo eas offerunt et scipios consumunt. **U**nus Bernardus in persona Christi. Ego te acquisui manibus crucifixis: et tu te consumis manibus diabolo dedicatis. **T**ertium quod fit in chorea est alta voce clamare et cantare. hoc significat clamorem christi in cruce pendentis. **U**nus dicitur Mathhei. xxvij. Clamans vocem magna emisit spiritum: pre cuius clamore terra mota est: petre scisse sunt: et sol obscuratus est: et tali clamore Christus fit magna irreuerentia vel per talis cantum: etiam per sonum fistularum qui fit in chorea. Et tales quod sic delectatur in cantu et in fistularum sonitu miserabilius et terribilis clamabunt et lugebunt in inferno dicentes illud Apoc. viij. **E**le ye ye. **E**le quod

permo dicet quod unus natus sum homo. quod melius illi erat quod natus homo non esset dicendo etiam. **H**aledicitur venter quod me peccatorum portauit et vbera quod luxi. **I**te secundum ve clamabunt super se et super propria membra corporis: dicentes ve vobis pedes mei malaeledicti quod mihi misero imputastis et per malum gressum et saltus illicitos mihi celi ianuas obserasti. **E**le vobis manus cur per malum tactum et illicitam extensionem corona glorie mea prouastis: iam propter vos ducar ad infernum de quo nunquam egrediar. **E**letibi o maledicta lingua quamala mihi fecisti quod tot turpia verba proculisti et tam frequenter illicitos cantus cantasti. **O**maledicti oculi quod me per illicitum visum visio dei prouastis et nunc unam lachrymam pro peccatis meis fudistis. iam incipit fletus vester intolerabilis coram oibus demonibus et danatis. **E**le tibi cor quod mihi imputasti quod tuus cogitaribus malis et gaudibus illicitis me eternis gaudiis priuasti et sic de aliis. **T**ertium ve clamabunt per amaritudine dolorosa et eternitate penitentia. **A** **Q**uartum quod fit in chorea est quod cum manibz firmiter se tenet et cum manibz et brachibz seu incepit applicant ne chorea de facilis rupatur. **E**t hoc significat quod hoc video fieri debet ut diabolus firmius vos teneat in manu et pretate sua. **N**on omnes in chorea sunt in pretate diabolique. quod sunt in servitio eius. **E**cille diabolus vocat schickendantz. **J**o diabolus quod vocat schickendantz dernympt dyck insijn gewalt gantz. **S**ed si quis diceret. si chorans est in pretate diaboli cur tunc diabolus pretatem suam in talibus hoiem non exercet. **R**endeo quod hoc libenter faceret si de omnipotens permitteret. **U**nus legitur exemplum quod fuit quoddam puella que erat in cantilenis et choreis assidua quam cantante et pulchre ornata festum turbo rapuit et multum deferens illam spumam malignus crudeliter vberauit et diversis flagellis hanc diversimode flagellabat. **I**ctus quod audierunt plurimi. **H**oc videtur non poterat: fletere etiam

precepto

puellā audiebant ī aeret clamantem. t post modicū ī teruallum cecidit mortua. **O**nus horribil' advidēdū. **Q**uī qđ sit ī chorea ē q pulchre se ornant. sc̄ caput cū coronis & capucijs & pepl. corp' cū iđumēt̄ varijs. venire cū cingul' argēteis. Et hoc facit qđ fieri dōz a chorizātib⁹ vt eo difformiores & n̄ griores & diabolo similiores ī iferno fieri possint. nā q̄nto pl⁹ se nunc ornāt̄ variis vestimēt̄ & diuersis vestib⁹ & colorib⁹. tāto optet eos h̄z ī iferno magis diuersas & varias penas & multiplicia tormenta. qz q̄libet tunica supflua. & q̄libet color varijs specialē penā habebit. **Q**z alia penā habebit color ruber. alia color flavius. & sic d̄ alijs. Et sic s̄c d̄ diuersitatē colori vestibus augmentab̄ pena dānator. Et iō diuersimode chorizantes se ornāt̄ ch̄o maiore & rūmeliā iferat nam s̄c ch̄s coronat̄ ē corona spinea. Sici signum huius chorizantes derisorie ornāt̄ capita sua cū fuis & florib⁹ & cum mitr' & peplos ergo dolorem christi quē habuit ī capite suo cū coronat̄ fuit cū corona spinea memorare debes cum caput tuū sic supbeornas. **E**t evestes nimis lōgas habētes & caudas ī terraz post se trahētes designant albā vestem & fatuā quā herodes ch̄o iduit cū eum cū exercitu suo spreuit. & ecouerso ad pylatum misit. que vestis fuit lōgor q̄z ch̄s ī gsona. Et qn̄ sic pcedere debebat sup eandē vestē calcabat & sic ad terrā cadebat. qz man⁹ fuerūt sibi ad dorsum ligate q̄ nō poterant longitudinē vestis ante setollere. **T**alia memorare dñt q̄ lōgas vestes h̄nt. **E**t cingul' argente⁹ signat funē cum quo ch̄s erat ligatus & sic ad patibulū cruce⁹ ducit. **T**alia memoria da essent chorizantibus cum se ad choream ornant. Et exemplum de hac materia habetur istra. xiiij. L.

De Ebrietate.

Brietas ē s̄c d̄ pccm qđ maxi me exercet dieb⁹ festiuis. **U**nde

sciendum q̄ ebrietas est mater oīm vītuī orum. sicut sobrietas est mat̄ oīm vītuī ut d̄ Origines omel. 37. **U**nde Ambrisi⁹ i li. d̄ aia. Ebriosus fundit natūram. amittit grām. p̄dit glām. incurit damnatōem eternā. Itē ebrietas facit de hoīe bestiā. de robusto firmūz. & de prudente i sanum. Et hoc p̄z p̄ exēpluz. **L**egit de quodā ebrioſo q̄ cum venis set d̄ taberna ebriosus occurrit ei pater suus arguēs eum. quē cum crederet ad uersariū suū extracto gladio occidit eū & cum dē nocte occurreret ei mater p̄riat eum i crepare tidez de ea fecit. **E**t cap̄ estr tent̄ ī carcere. De mancāt obstu puit se talia fecisse.

De festiuitatib⁹ sanctor̄ q̄lit sint celebraēde. **V**erit festa sanctor̄ q̄lit sint cei lebranda. **Q** **P**ro q̄ scī dū q̄ quattuor sūt que pertinet ad obseruantiam solennitatum. **U**nde Exod. 20. **S**ex dies operaberis & facies oīa opa tua. septimo aut̄ die sabb̄m dñi dei tui est. non facies in eo oīne op⁹. **U**nde d̄ Genesis. Requieuit dñs die se p̄timo ab omni ope qđ patrarat. **E**t merito cum sex dies corpori tuo seruisti. dignum & iustum est. vt septimū diem deo des & in salutem aītue expendas. et te ad fuiendū deo prompte exhibeas. **S**c̄dū quod debemus fuare in festiuitatibus est q̄ debemus peccatorū on⁹ deponere. **U**nde Hier. 17. Nolite p̄d̄era portare die sabbati. In vigilia solennitatis deberet attendere q̄libet virūt aliquod pccm haberet ī se. & si haberet p̄veram contritōem & confessionem deberet illud remouere. **U**nde Bern. Ad hoc nobis vigilie proponuntur. ut vigilem⁹ si aliquo peccatorū vel negligentia dormeūtūs ut p̄occupem⁹ sanctoꝝ facies in confessione. **S**z alioꝝ qui pondera pccorū suorū ī festiuis dieb⁹ volunt portare valde puerse faciūt poti⁹ volūt portare on⁹ diaboli graue q̄z on⁹ ch̄i leue. & onus

De tertio

christi est lehe habetur Matth ei. xi. q
onus diabolis et peccatum sit graue ha
betur ex illo psalmo. Sicut onus graue
grauate sunt super me. Item tales poti
us volunt portare quod demergat eos
in profundis inferni. qz onus pro quo def
eis honor paradisi. Item non sufficeret
onera peccatorum deponere nisi homo
caueret etiam peccata futura non comit
tare in die festiuo. quāuis omni tempore
homo debeat a peccatis abstineret a
men principaliter et maxime in die festiuo.
et hoc innuitur Exod. 20. Memen
to ut diem sabbati sacrificies. Hoc est
sanctum conserues diligenter in eo a pec
cato abstinentio. Tercium est q opera
bona et salutaria exercenda sunt diebus
festiuis. scz audiēdo missas. Unde qui
libet fm Hosti. tenet die dominica au
diem missam ex preceptor et totaz ita q ac
cipiat benedictionem sacerdotis. ut pa
ret de cose. distin. i. Missas. et ca. Om
nes fideles. nisi excusat magna neces
itate quod notatur in dicto. c. Missas
Sed si dices remote habeo ire ad ec
clesiam. Respondeo quādo cum deuo
tione ad ecclesiam accedis. tunc angelus
recum vadit et omnes gressus tuos dinu
merat. et singuli remunerabuntur tibi in
retributione iustorum. quia nullum bo
num irremuneratum. et nullum malum
impunitum. Ergo in via eundo et rede
undo ad ecclesiam non est claffandum:
sed deuote orandum. Item verbuz dei
audiendum est in die festiuo. quia est ci
bus anime. Unde Matth ei quarto No
in solo pancevuit homo. sed in omni p/
ho qd pcedit dōre dei. Ergo quilibet
hō si cōmode p libent dōz audire verbū
dei in die festiuo et iam pascat. Unde
Grego. Libo mentz est ybū dei Et chri
stus dicit in euangelio ut habetur Ioā
nis. viii. Qui ex deo est ybū dei au
dit. propterea vos non auditis. quia ex
deo non estis. Ergo malum signum est
q aliqui fugiunt sermonem. quia est si

gnum q non sunt ex deo. sed a diabolo
fm dictum christi. Hoc tales nō curant
q in cimiterio et in foro stant. et sic fm onem
negligunt. R Itē elemosyna dan
da est in die festiuo. de his que cū labo
retuo acquististi. Unde Aug⁹. i. li. devi
ta christiana dicitur. Illa elemosynā dōs ap
probat que de iustis laboribus ministra
tur. sicut scriptum est Honora dñm de
tuis iustis laboribus. Et contigit sepius
q parum donum a paupere datū quā
dōq plus a deo remuneratur qz donū
a diuite. hoc patet in euangelio de pau
pere vidua que duo era obtulit. de qua
christus dixit ad discipulos Ista paup
vidua plus obtulit qz omnes dites. qz
deus respicit intentionem et affectū pl⁹
qz incensum. Unde Isidorus dō summo
bono. Quali enim intentione ab uno
quoqz largitur taliter et apud deus reci
pitur. Item orationi insistendum est in
diebus dominicis et festiuis. Unde Au
gustinus Oratio tua locutio est ad dñm
Quando legis deus tibi loquitur. quan
do oras deus tecum loquitur et deo
loqueris. Ergo multum et deuote oran
dum est die festiuo. Unde Augustin⁹.
Oratio est anime sancte presidium. an
gelo bono solamen. diabolo supplicium
deo gratum obsequium. Item in diebus
festiuis laudare debemus dñm quia ob
seruatō solennitatum quasi quedam in
choatio est beate vite quam expectam⁹.
Unde sicut ibi erit operatio assidua dei
laudatō. sic in festis intendere debem⁹
laudi diuine. Unde nihil adeo represen
tat in terris quendam celestis habitati
onis statum. sicut alacritas laudantium
deum. Unde Augustinus in libro con
fessionum. Vlere felix esset qui poss̄ dī
uine laudi semp̄ iſistere. S Quar
tum est q̄ q̄etem cordis nostri debem⁹
dō offerre cū meditationibus bonis et
possimus dicere cum psal. Deditatō
cordis mei: in conspectu tuo semper. Et
hoc debet fieri cū meditatione benefi

precepto

ciorū dei. Unde Chrys sup Matth. Optima beneficiorum custos ē ipa memoria bñficiorū. et perpetua cōfessio gratia. Unde Bernard. Dignū est deo gratias agere sp. qz nunq̄ cessat nobis bñfacere. Et memorare debem⁹ si bene vñ fuerim⁹ bñficijs dei tūc deus nobis m̄lta meliora et maiora dabit in vita futura. qz dabit tibi se ipsuz. Un Aug⁹ sup Jo. Deus tibi totū est. si chiruris: pa nis tibi est. si sitis. aqua tibi ē. si in tenebris es. lumen tibi est. si nudus es. im mortalitas tibi vestis ē. Idem li. xi. de cui. dei. Qd de⁹ p̄parauit diligētib⁹ se fide nō capiſ. spē non atringiſ. charita tenon apphendit. desideria et vota trās grediſ. adquiri p̄t. estimari non p̄t.

Festa scōz p̄pt sex sunt instituta
f Esta sanctoz q̄re ecēa institutæ

T M̄nde o q̄ ppter qnqz Et p̄mo ppter honorem diuīe maiestatis. qz dēi in sanctis hōramus qui eos sanctificauit. ut si debitas grāz actiones repēdam⁹ de donis et gratijs quas illis p̄tulit. in hoc q̄ eos suos filios et heredes fecit. Olim dēs solūmō in se ipso honorabat. mō aut̄ honorat i se ipso et in suis scis. Scđo ppter auxiliū nře infirmitatis. q̄a p nos salutem h̄e non possum⁹. qz in peccatis sumus et peccatores deus nō exaudit. Un ps Iniquitez si aspexi in corde meo r̄c Ergo vt p nobis intercedant eos honoramus. **G** Querit Ucz sancti orient pro nob̄. M̄nde o Bonauet⁹ sup 4: q̄ sancti orant p nob̄ duplii rōne. Primo ppter nřam necessitatē. qz indigimus p alios relevandi. Scđo ppter dei voluntatem. qz vult vt mēbra spūalia se mutuo iuuent. Ipsi enī scānt dei voluntate. et in oībus eam implent. et nos eo tū sumus mēbra. et oī soliciti sūt nos iu uare. Tertia rō p̄t addi ppter charitatem et affectū magnū quē h̄at ad salutē nřam. Itē querit Ucz sanctoz orationes sp̄ exaudiānt. M̄nde o sic. q̄a

nō orant nisi in his in quib⁹ cognoscant dēi se velle exaudiri. qz voluntas eoz est vñiformis voluntati diuine. sic q̄ nunq̄ peccant vel qcq̄ faciūt qd sit ḥ voluntate dei. **X** Ergo errāt illi q̄ hoc simis credit et diffinitive tenet q̄ qnqz qz hoc seruitū vel istud fecerit isti scō vñ huic. q̄ h̄ sibi fiat. vel q̄ ab ista infirmitate liberef. qz p̄t eē q̄ de⁹ vult q̄ illā infirmitatē debes pati. vel q̄ tibi h̄ nō fit qd petis. qz forte nō esset ad salutem tuā. et sc̄i nllō mō orāt p te in tali casu. Sp̄es est habēda ad suffragia scōz. q̄ tibi h̄ qd postulas ab eis. tibi impetrare velint a deo. Et bñ p̄nt tibi impre trares i salutis p̄derit. vel diuīne voluntati placuerit. **T**ertio vt sp̄es nřa augmēter. Si enī hoīes mortales q̄n dam nob̄ siles sic sunt subleuati. vt nō soluz ab hoīib⁹ venerātur. tūc nos debemus h̄e spem q̄ mediante auxilio de⁹ possim⁹ etiā mereri qlibet in statu suo q̄ h̄orabitur in celo a deo. et ab oīb⁹ venerabitur scis et angel⁹ dei. Verbi grā Si es in statu m̄rimoniali: respice beatā Annā. et beatā Kunigundem et beatū Henricū. Si in viduitate: tunc respice beatā Elizabeth et B̄igitā. et sic de alijs. Si es in statu p̄gītati: tunc respice beatā Barbarā. et Katherinaz q̄ oēs passibiles. siles nob̄ mortales fūerūt. et tñ tātā glaz apud dēi in celo me ruerūt. Sic qlibet nřm fīm sūn statuz p̄tmereri mediante grā dei. et sic multa bona p̄fert fideliib⁹ scōz cult⁹. Nam iū stos letificat cuī audīt q̄ de⁹ p̄ frenis celestia. p̄ tpalib⁹ etīna. his retribuit q̄ sibi seruūt. Sic econuerso cultus scōz pccores p̄fūdit. Qn ad scōs p̄panf ap̄paret q̄ bestijs siles facti sint. et illi angelis. et quāta bona obtinuissent. si vt ipse deo seruūsset. Quarto propt̄ debi tū vicissitudis. qz gaudēt de salutē nřa et p̄uersione in celo. sic et nos de gloria ipsorum in fr̄is. Quia magna ingētu

De quarto

do videre et angelis et alijs beatissimis q̄ tan
ta bona fecerunt faciunt viatorib⁹ ab
eis sibi nullā reverētiaz exhiberi. ppter
qđ merito a nobis mortalib⁹ venerādi
lunt. Quinto ppter eoz dignitatē. q̄a
sunt Reges et Reginē regni celest⁹. Un⁹
in ps de quolibet sancto dicit Posuisti
dñe super caput eius coronā de lapide
precioso et c. Si Reges terreni honoran
dis sunt h̄ in terris: multo amplius Re
ges celestes. qui iam possident regnum
celi cū aia. post resurrectionē cū corpore
et aia. cū ch̄s dicet eis ut h̄ Matthi
xxv. Venite bñdicti p̄is mei. posside
teregnum.

De quarto precep.

Onora patrem et matrem. In q̄
precepto h̄ Aug⁹ implicat oīs
actus benevolentie proximo im
pendendus siue ex debito naturali obli
gatōis. sicut in honore qui debet patri
naturali. siue ex debito charitatis. sicut
alij actus pietatis qui ex charitate p̄xi
mo impendunt. A Scindū q̄ h̄
pceptuz trāsgrediunt sex genera hominum.
Et sunt p̄mi q̄ verecundant de suis pa
rentib⁹ et eis seruire et remununt. qđ est h̄
pceptum dei. q̄ tenemur humiliter et re
uerenter seruire parentib⁹ nr̄is tota vir
tute corporis nr̄is. Ut si debiles sunt. ipos
corpaliter portem. et eis manualiter ser
uiamus. Item si cecisunt q̄ eis ducatur
pbeam. et eoz quascūq̄ infirmitates
leuiter tractando. Un⁹ Eccl. vii. Ho
nora patrē tuū. et genitus matris tue
ne obliuiscaris. Memento qm̄ nisi per
illos natus noī fuisses. Tria enī nobilis
simā in parentib⁹ nr̄is accepim⁹. s. esse.
nutrimentū. et doctrinā. quoq̄ nullum
eis sufficiēter recompensare possumus.
Un⁹ Arist⁹. ix. eth. D̄gris. d̄j̄s. et pa
rentib⁹ non p̄ reddi equiualeb⁹. Ergo
deo. q̄ nos creauit. Magistris. q̄ nos
docuerūt. Parentibus q̄ nos generūt.

non potest fieri digna recompensatō.
Ergo q̄libet nr̄m ppendere debet cū
q̄nto labore educatus est. et cū q̄nta so
licitudine inquietudine et dolore nutri
tus et genitus sit. Un⁹ Tobie. ij. Ho
norem habebis matris tue oībus dieb⁹
vite tue. Memento q̄nta p̄essa sit in
vtero suo ppter te. Sic q̄libet p̄i debe
ret puerū suū ad hoc tenere et eū forma
re ut m̄rem honoraret sicut Tobias in
formauit filiū suū. Et sili mō q̄libet m̄r
deberet puerū suū ad hoc tenere ut pa
trem suū in reverētia h̄ et. Sedisūt
q̄ in corde suo oīu portant h̄ parētes:
cū tñ quilibet ex corde tenet diligere pa
rentes. Quod est h̄ illos q̄ morte parē
tibus suis optat ut hereditatē p̄cipiat
ut sinerephensione fm̄ motū p̄prie vo
luntatis viuāt. qđ valde est reprehensi
lez graue peccatū. Quod sic p̄baſ Si
enī fm̄ Joannē qui dicit. i. Jo. ij. q̄ il
le qui odit frātē suū. homicida est. Itē
alibi dicit. Qui nō diliget fratrem. ma
net in morte. Hoc intelligit de quolibz
proximo. Quid tñ de illo dicendū est q̄
parentes suos odit quos plus diligere
tenet. Querit vt p̄ filiū plus diligunt
parentes. vel ecouerso. Unde q̄ parē
tes plus diligunt suos filios. Un⁹ Aris.
vii. eth. Parentes plus amāt filios q̄
ecouerso. eo q̄ magis scūnt parentes q̄
filii q̄ ex eis genitisiūt. Hoc tñ intelligē
dū est naturaliter. quod etiā est vē cō
muniter. licet qñq̄ fallat. Ergo merito
parentes diligētisūt viceversa a filiis.
Un⁹ Basilius. Parētes nr̄os ut p̄pria
viscera diligam⁹. Tertij. qui duris et
asperis p̄bis cū parentib⁹ p̄tendunt.
quod est h̄ pceptuz q̄ quilibet blandis
p̄bis respondere debet parētib⁹ suis. et
eo p̄rehensiones et correctōnes patien
ter et humilit sustinere. Quod est cōtra
illos qui parentib⁹ maledicunt. et ex hoc
diuinam maledictionē incurrit. Exod.
.xxi. et Leuit⁹. xx. Qui maledixerit p̄i
vel m̄ri. mortem moriat. Q̄ tales quis sic